

Més alliberats i més feliços

Projecte pilot a Castellterçol per millorar la qualitat de vida de les persones amb demència i els seus cuidadors

ALBERT LLIMÓS

Gestos i sons com si fossin animals, una de les activitats de l'últim taller de CulturaMent a Castellterçol, aquest dissabte a Cal Recoder

La Diputació de Barcelona ha desplegat a 12 municipis un projecte pilot adreçat a persones amb principis de demència i els seus familiars i cuidadors. L'objectiu és convidar-los a ballar, cantar, imitar animals... I, així, tot perdent la ver-

gonya, passar una bona estona i fer activitats que poden endarrerir el desenvolupament de la malaltia, ja que tant es treballa el moviment com la parla o la memòria, a més de deixar aflorar tota mena d'emocions. Un dels pobles on s'ha dut a terme

CulturaMent és Castellterçol, que dissabte acomiadava el programa. La majoria de participants ja es coneixien del poble, però ara, més alliberats i més feliços, senten que també comparteixen una nova família.

(Pàgina 12)

QUERALT CAMPÀS

Un nou relat sobre el territori

La geògrafa cultural Rosa Cerarols és calderina de tota la vida, però viu i treballa a Barcelona. Reivindica que el relat tradicional sobre un territori pot anar molt més enllà de fets històrics.

(Pàgina 6)

Talent nascut al Moià Golf Club

El golfista professional Adri Arnaus actualment viu a Dubai, però els seus orígens van ser al Moià Golf Club. El negoci familiar l'ha vist créixer. D'edat i en èxits.

(Pàgina 10)

Inundacions a les Coves del Toll

A les Coves del Toll de Moià hi ha inundacions. Això compromet les visites i la recerca. Per trobar l'origen de les filtracions ara es fan servir biomarcadors que tenyeixen l'aigua.

(Pàgina 8)

QUERALT CAMPÀS

Contracultura amb segell moianès

Eudald van der Pla té un estudi de disseny que treballa per empreses de la comarca, però a més també fa samarretes i és l'*alma mater* del festival Ex Abrupto de Moià.

(Pàgines 4 i 5)

GRISelda ESCRIGAS

L'única dona alcaldessa

Anna Guixà, alcaldessa de Sant Quirze Safaja, és l'única dona que hi ha al Moianès al capdavant d'un ajuntament. Es va estrenar el 2015 i governa amb majoria absoluta.

La cultura pot ser una eina per millorar l'estat d'ànim, la interacció personal i les capacitats cognitives dels qui pateixen demència. Castellterçol ha tancat amb èxit el projecte pilot CulturaMent, amb uns 20 participants.

Exercitar la ment a través de la cultura

Castellterçol va tancar dissabte el projecte pilot CulturaMent, adreçat a persones grans amb demència i els seus familiars i cuidadors

Castellterçol

Guillem Rico

És un dia especial i cal anar mudats. De fet, una de les primeres activitats que fan és una dutxa, això sí, de forma simbòlica. Obren l'aixeta, miren si l'aigua és freda, fan el soroll de l'aigua, agafen l'esponja, el sabó, s'ensabonen, s'esclareixen i es pentinen, es vesteixen i es posen les sabates. Els que poden ho fan drets i tot acompanyat dels moviments corresponents. Són els participants al projecte CulturaMent de Castellterçol que feien la darrera sessió aquest dissabte al matí a Cal Recoder. Es tracta d'una prova pilot que la Diputació de Barcelona ha proposat a 12 municipis de tota la demarcació i que promou l'organització d'activitats culturals adreçades a persones grans amb malalties neurodegeneratives i els seus familiars i cuidadors. A Castellterçol han optat per un taller de música i un altre de moviment, a càrrec de Natàlia Garcia, Sandra Jurado i La Cris, les quals n'han fet vuit sessions durant les dues primeres setmanes de novem-

bre. En la d'aquest dissabte, a mode de resum, també proposaven als participants passar un gest que de mica en mica anaven complicant: primer amb so, després sense so i finalment com si fossin un animal. I després ho feien amb les emocions, alegria, sorpresa, por o ràbia. I la vergonya de tots plegats anava quedant enrere de mica en mica. També quan havien de dir el seu nom entonant una

“Ha estat brutal veure el canvi que han fet els participants en dues setmanes”

petita melodia. La Maria, una de les participants que era reticent a l'hora de cantar a l'inici va fer una bona floritura al seu torn, i encara al final va delectar els companys recitant un vers.

Les tres talleristes asseguraven en acabar que ha estat “brutal veure el canvi en dues setmanes” que han fet alguns dels participants

Els participants al projecte CulturaMent de Castellterçol, dissabte al matí a Cal Recoder, amb les talleristes, el regidor de Cultura, Oriol Ca...

al projecte. Garcia, Jurado i La Cris apuntaven que el primer dia alguns eren reticents a participar-hi s'han acabat deixant anar i han acabat cantant i ballant, a banda que s'ha creat un vincle molt gran en el grup. De fet, La Cris remarcava que a elles “ens han omplert un buit”, ja que “els joves també necessitem el contacte amb els grans”. Hi pot haver connexió però “si no hi ha el contacte no t'adones de la connexió” i això també els feia reflexionar sobre “com volem envellir”.

Després de cantar els noms, la sessió continuava amb música. Les talleristes demanaven a les persones grans que proposessin cançons. En triaven de populars que els recordaven la seva infància com *El gegant del Pi*, *El Senyor Ramon* o *Les nenes maques del dematí*. Primer les cantaven i de mica en mica hi

Un moment de la darrera sessió dels tallers

afegien percussió corporal i moviments de diferents parts del cos. I arribava el moment de relaxar-se amb petits massatges al so de la música en directe de La Cris.

Jordi Roig, de l'àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, assegurava que la cultura “és un element transformador que pot ajudar en el benestar de la societat en

general, des dels petits fins a la gent gran”. Per aquest motiu van idear aquest programa adreçat a persones amb principis de demència, ja que fer activitats “els pot ajudar a millorar la qualitat de vida, l'aspecte emocional, relacional i memorístic”, la qual cosa “pot endarrerir el desenvolupament” de la malaltia neurodegenerati-

Ajuntament de Castellcir

AGENDA novembre

DEL 27 AL 30 DE NOVEMBRE,
SANT ANDREU, FESTA MAJOR D'HIVERN

DIJOUS 18

BIBLIOBUS de 12.00 a 14.00.

DIUMENGE 21

A les 8.00 a la Plaça de l'Era
CAMINADA PER LA VALL
DEL TENES.

25N

DIA INTERNACIONAL PER
A L'ELIMINACIÓ DE LA
VIOLÈNCIA ENVERS LES
DONES

DISSABTE 27

A les 17.00 a la Plaça Abat Escarré
ACTUACIÓ DE FALCONS.

A les 18.00 al Local TEATRE. LES
HISTÒRIES DE L'AVI JOSEP.

A les 19.30 NIT D'ESTRELLES
Sortida des del Local.

DIUMENGE 28

A les 9.30 a la Quintana IOGA.

A les 12.00 CERCAVILA DE
GEGANTS.

DILLUNS 29

A les 20.00 a la Plaça TORRADES.

DIMARTS 30

A les 9.30 a l'església de Sant
Andreu MISSA.

A les 11.30 a davant del Local
TASTET DE CERÀMICA AMB
TORN.

A les 13.30 a Local ARROSSADA
POPULAR i tot seguit
HAVANERES amb el grup LA
VELLA LOLA i rom cremat.

NOVEMBRE PROMOCIÓ
-Llargada suplement-

També a domicili dilluns i dimarts

KERATINA
99 €
+ xampú
de regal

Ester Serra Vila · 679 77 69 76 · C. Major, 10 · 08273 Santa Maria d'Oló
ester.serravila@gmail.com #perruqueriaelrinxol

Casso, i Jordi Roig, de l'àrea de Cultura de la Diputació

va. El regidor de Cultura de Castellterçol, Oriol Casso, remarcava que durant les sessions s'han viscut "moments molt màgics" i que intentaran poder tornar a participar en el programa. La valoració és molt positiva i els mateixos participants, quan dissabte miraven el vídeo resum del que han estat els darrers 15 dies, ja demanaven repetir. Alguns es coneixien del poble però ara han creat una gran família, ja que els tallers, com deien alguns d'ells, "ens han portat a un altre món" en què "els dies s'han fet curts".

Josep Font i Núria Calm, dissabte a Cal Recoder

"A ell li costa moure's i ha millorat"

Castellterçol

G.R. "A casa ens avorrim, som molt grans i ell no té tantes distraccions", explicava Núria Calm aquest dissabte després de la darrera sessió dels tallers del projecte CulturaMent. Ella juntament amb el seu marit, Josep Font, que fa 59 anys que són casats, han assistit a les vuit sessions a les quals els va apuntar la seva filla Montse, que l'últim dia també els va acompanyar a fer el tancament a Cal Recoder. La Núria i en Josep tenen 85 i 84 anys respectivament i ell té un principi de demència, per la qual cosa encaixaven perfectament en el projecte. "Quan els vaig apuntar el pare no ho volia", comentava la

filla, però un cop finalitzat tot plegat ell mateix ja deia "que hi tornarem". Font i Calm asseguraven que "hem trobat moltes coses que ens han anat bé" i algunes, afegia Calm, "les podrem continuar fent a casa".

Durant les vuit sessions "ens hem mogut, hem ballat, tot ens ha agradat i el cant era molt bonic", tot i que apuntaven que "nosaltres no cantem". Per anar-hi ha portat el cotxe ella, comentava, ja que a ell "li costa molt moure's, està molt garratibat" i participar en els tallers li ha servit, malgrat que fan una mica de gimnàstica cada dia, per reactivar el moviment. Encara que han estat només dues setmanes, la filla assegura que el pare "ha millorat i es troba més bé".

Susanna Cerrada i el seu pare, Fèlix Cerrada, després del darrer taller

"Necessitava fer alguna cosa que m'omplís"

Castellterçol

G.R. "A vegades només es mira que vagin ben vestits i estiguin ben cuidats, però mentalment han de sentir-se feliços", assegura Susanna Cerrada, que ha participat en els tallers amb el seu pare Fèlix Cerrada, de 84 anys, a qui li estan fent proves per si li detecten algun tipus de demència. "Hi ha una pèrdua de memòria i es recorda poc de les coses." A banda, ha reduït la coordinació, explica la filla. Ell comenta que "necessitava fer alguna cosa que m'omplís, només miro la tele i el Barça i para de comptar". Susanna Cerrada explicava que en les sessions a què ha pogut assistir ha vist els participants, entre els

quals el seu pare, "escoltar música i bellugar-se d'una manera inconscient; feien coses que a casa no fan, s'esvaeixen totalment", a banda que comparteixen una estona amb altres persones que també passen hores soles i treballen la part emocional. Remarca que en tots els exercicis hi ha hagut "un respecte molt gran" per part de les talleristes a l'hora de "fer aflorar les emocions".

La filla remarca que "cal posar en valor la gent gran; tots hem de passar per aquesta situació" i cal "ajudar a fer que les persones tinguin qualitat d'envelliment". Amb els tallers, diu ella, "tots s'han sentit plens, alliberats i acollits". El pare assegura que "he gaudit des del primer dia i hem creat una família".

més de
100 anys
de tradició lletera

AGROFRESC®

Elaborem làctics

Llet fresca, iogurts,
postres, mató i formatges

**Ampli catàleg de
productes artesans**

Caldos, cremes, gaspatxo, salses

www.agrofresc.com 620 86 92 89

Anna Guixà és l'única dona alcaldessa dels 10 pobles del Moianès. A través de la candidatura del PDeCAT va ser reelegida a les últimes eleccions municipals i ara ja fa sis anys que governa. Diu que durant aquest temps han aconseguir generar identitat de poble.

“Hem passat de ser un poble dormitori a un poble on s’hi viu”

Entrevista a Anna Guixà (PDeCAT), alcaldessa de Sant Quirze Safaja

Sant Quirze Safaja

Queralt Campàs
Fins al 2015 Sant Quirze Safaja formava part del Vallès Oriental. Com valora la creació de la comarca?

Estem molt contents. El fet d'estar dins de la comarca ens ha ajudat moltíssim. Quan vam fer el referèndum i es va crear, jo era vicepresidenta del Consorci. Vaig tenir un paper actiu fent ruta pels deu pobles i gestions amb l'administració per tirar endavant l'oficialització del Moianès. A dia d'avui jo crec que ningú se'n penedeix i que tots n'hem sortit beneficiats.

Són una de les poblacions més properes al Vallès Oriental. Tenen més tendència a anar a Moià o a Granollers?

El fet de ser comarca no ens ha canviat els hàbits. Pel que fa a serveis mèdics, per exemple, nosaltres tenim a la mateixa distància Granollers, Manresa i Vic. Ens pertocaria anar a Manresa, però les rehabilitacions i altres qüestions sanitàries fixes que fins llavors es feien a Granollers ens les han mantingut allà. Quant a altres serveis, com que estem en procés de creació de la comarca, sí que n'hi ha alguns que encara no tenim. Tot i això, hem millorat molt en transport públic i serveis mancomunats. En general no diria que ara tinguem més tendència cap a Moià. Ens queden molt més a prop Sant Feliu de Codines i Caldes de Montbui (a 20 minuts).

A Sant Quirze hi ha uns 650 habitants. La gestió municipal en un poble petit és més senzilla?

És una gestió més propera. En ajuntaments petits no parlem de colors polítics. La gent no et vota pel partit al qual estàs associat, sinó pel que tu ets com a persona i pel que aportes al municipi. Hem de gestionar els mateixos serveis que un poble gran però tenim menys recursos i, per tant, hem de fer més

mans i mànigues. Amb els anys que he estat a l'alcaldia he après molt. M'he hagut de mirar projectes d'aigua, de clavegueram... Qüestions que no dominava però que s'han d'analitzar per donar-hi coherència. En un municipi gran tenen més tècnics que poden exercir aquesta funció.

A vostè li arriben queixes i peticions de dilluns a divendres, però diu que ja és el que vol.

Si no estàs disposat a ajudar tothom en el que faci fal-

“En ajuntaments petits no parlem de colors polítics, sinó de gestió i persones”

“Crec que ningú es penedeix d’haver creat la comarca. Tots en sortim beneficiats”

“Centrant-nos només en la gestió municipal ens perdriem el 50% de visió del poble”

ta, no et poses a l'alcaldia. Al ser una administració petita, els ciutadans moltes vegades ens demanen que fem d'altre de qüestions sobre les quals no tenim competències. El veí es troba indefens i demana ajuda. També penso que és bo que els que formem el consistori no dediquem el 100% de la nostra jornada a això. Als pobles petits es compagina la vida municipal amb la vida professional. Si només estiguéssim centrats en la gestió municipal perdriem el 50% de la visió del

poble. Això penso que ens enriqueix molt.

Com van viure la pandèmia? Ja s'han recuperat?

Hi ha dues vessants: persones i política. De sobte vam ser molta més gent. El 14 de març érem unes 500 persones i a finals de març, el doble. Les primeres setmanes ens va costar. Estàvem intranquils i hi havia incertesa, però ho vam saber gestionar. D'altra banda, en l'àmbit polític se'ns va transformar tot. Alguns projectes no es podien fer, d'altres no tenien sentit... Vam haver de donar un gir de 360 graus al pressupost i a la manera de gestionar. En comptes de parlar de clavegueram, vam començar a parlar de netejar els carrers. A dia d'avui la gent està tranquil·la. Som un poble que en contagis sempre hem estat a nivells baixos.

Vostè és l'única dona alcaldessa de la comarca, un fet que l'expresidenta del Parlament Carme Forcadell va ressaltar l'última diada de l'Onze de Setembre. Com ho viu?

A mi m'agrada molt, però tant de bo n'hi hagués més, eh! Mai he tingut complicacions ni m'he sentit menys considerada pel fet de ser dona.

Encapçalant la candidatura del PDeCAT, el 2015 va guanyar les eleccions amb 4 regidors. El 2019 van eixamplar la distància amb la llista associada al PSC. És el resultat de la feina ben feta?

Sí. Costa molt aconseguir un cinquè regidor a Sant Quirze! Són 430 vots. Parlem d'un poble tan petit que si sumes les famílies de cadascú ja redueixes uns quants vots. És molt complicat.

Com ha canviat el poble des del 2015 fins avui en dia?

No té res a veure. Hem passat de ser poble dormitori a un poble on s'hi viu. Abans la gent deia que venia de Les Clotes, ara diuen que venen de Sant Quirze. Hem acon-

Anna Guixà està al capdavant de l'Ajuntament de Sant Quirze Safaja des del 2015. El PDeCAT

seguit fer el canvi i generar identitat. Això ha sigut gràcies a la revitalització de les activitats culturals, esportives, escolars... Al mateix temps hem millorat la gestió i les infraestructures, com la xarxa d'aigua, el clavegueram o la fibra òptica. Hem modernitzat el poble i ha pujat de valor.

Parlem de l'obra de govern. El 2019 es convertien en el poble més reciclador de Catalunya, amb un índex de recollida selectiva superior al 90%. Encara és així?

Ara som el segon, però per molt poques dècimes. Té molt mèrit. L'octubre del 2018 vam implantar el porta a porta. Tothom ens deia que ens estàvem equivocant en fer-ho a sis mesos de les eleccions. Al final la resposta va ser molt bona, funciona bé.

Van patir al principi?

La clau va ser que nosaltres ens ho creïem. L'aposta era o tot o res, no ho volíem fer a mitges. Vam treure tots els contenidors i no hi havia illes d'emergència, però la contrapartida havia de ser millorar el servei. Per això vam passar a recollir voluminosos, roba... El fet de no tenir pisos també és un avantatge, perquè en una casa guardar els residus fins al dia de recollida no és tan complicat. L'èxit també va ser fer responsables els

ciutadans. Els vam explicar que tot allò que recicléssim repercutiria a rebaixar la taxa.

Pel que fa a cultura i entitats, hi ha algun espai?

El 2011 es va inaugurar el Centre Cívic (una sala gran polivalent). Els primers anys va costar molt, no s'hi feien activitats, la gent tenia la sensació que era un recinte tancat i que no servia per a res. A dia d'avui hi ha moviment cada dia. Hem aconseguit revitalitzar-lo durant tot el curs i, a més, a l'estiu, com que no tenim casal perquè no arribem al nombre mínim d'infants, hi oferim tallers gratuïts molt variats.

Quins reptes tenen en qüestió d'urbanisme i infraestructures?

Som un poble dispers. Com a municipi tenim molts quilòmetres i una orografia complicada. Això ens dificulta la gestió dels serveis: fer arribar el clavegueram i l'enllumenat a les urbanitzacions és molt costós. Una peça clau va ser desplegar la fibra de forma pionera a la comarca l'any 2019. Gràcies a això molta gent, sobretot autònoms, es van quedar aquí a viure i així també vam començar a fer el canvi de poble dormitori. En l'àmbit urbanístic no hem apostat per obra nova. Ens hauríem equivocat si no haguéssim solucionat el que fallava fins

GRISELDA ESCRIGAS

45 nens i funciona molt bé. Fins i tot hi ha gent de Caldes de Montbui i Sant Feliu que venen expressament pel model que oferim.

Però està en barracons.

Sí. Tenim una disputa amb el Departament d'Educació. Al costat dels barracons hi ha uns terrenys municipals que volem cedir a la Generalitat, però no els volen acceptar perquè implicaria haver de construir un edifici. Nosaltres no tenim aquesta capacitat econòmica, però sí que hi hem invertit fent millores a la infraestructura, com la renovació del sistema tèrmic.

Continuen treballant-hi?

Sí. De moment no ens autoritzen el terreny perquè està en una zona inundable, però estem en converses amb l'Agència Catalana de l'Aigua per mantenir-lo i que ens l'autoritzin de nou.

Diu que persones de fora la població venen atrets pel model d'escola rural. Què ofereixen de diferent?

Es combinen cursos. Els de P4, per exemple, ensenyen als de P3. Això succeeix en els diferents cicles. No és un model d'escola lliure que deixen fer tot el que volen als infants, però sí que s'allunya del model d'escola tradicional. Comparteixen projectes amb les altres escoles rurals. Els mestres especialistes els compartim les tres escoles rurals del Moianès (Collsuspina, l'Estany i Sant Quirze). També hi havia Castellcir, però han superat els 100 alumnes i ja no és escola rural.

El 2016 es va posar en funcionament una de les infraestructures cabdals per al municipi, la connexió del pou del Faig amb l'estació de tractament d'aigua potable situada al Parc de l'Aigua. S'ha notat un canvi?

Inicialment el municipi s'abastia amb un embassament al Parc de l'Aigua. El 2015 hi havia sequera i la concessionària ens va dir que ens quedaven només 28 dies de reserva d'aigua a l'estiu.

Era una situació molt crítica. Vam haver de reduir l'ús d'aigua a nivell individual i prohibir a tothom que omplís les piscines. Fruit de tot això vam decidir connectar el pou, que és municipal, amb l'ETAP (Estació de Tractament d'Aigua Potable). Sort en tenim, perquè a dia d'avui ens nodrim més del pou que de l'embassament.

Sant Miquel del Fai. Per quin punt passa el projecte?

Ara estan fent l'aparcament. El millor que li podia passar a l'espai era que ho adquirís la Diputació de Barcelona, però des de llavors està molt deixat. Actu-

finestra fins al febrer de 2022. A partir de llavors ja no podran actuar: comença l'època de nidificació de l'àguila cuabarrada. Per tant, podríem intuir que a la primavera se n'obrirà una part. Seria viable, però ningú ens ho ha confirmat.

Quins usos tindrà l'espai?

La idea és que sigui d'accés gratuït, amb aforament limitat, que s'hagi de pagar per certes activitats. Tot això està reflectit al pla d'usos que van presentar, però no en sabem res més. Com a municipi tenim propostes, però som tantes pantalles endavant que ells encara no hi han arribat. Crec que quan ho van comprar no preveien que els sortiria tant car i això també ho encalla.

El 2018 es volia declarar el terme municipal com a Zona d'Espacial Protecció de la Qualitat Acústica (ZEQA).

A Catalunya no hi ha cap poble que tingui aquesta certificació al 100% de la superfície. Quan ho vam plantejar aquí la gent tenia dubtes i por. Se'ns feia gros. Inicialment ho volíem aprovar per la problemàtica de soroll del motocròs de Sant Feliu de Codines, perquè ens arribava directament a nosaltres. En paral·lel, l'empresa promotora ha aconseguit la llicència per posar el circuit en funcionament i, com que no vam tirar endavant la nostra certificació, ara el seu llinar de soroll és superior. Nosaltres de moment ho hem deixat en stand by... Ja arribarà.

Com valora la inversió de gairebé cinc milions d'euros i el pla de millores a la C-59?

Ja tocava. Algunes problemàtiques, com els passos per a animals, es resolen bé, però d'altres no tant. Un exemple és l'elevada presència de camions i les cues que es generen. Tot i això, la carretera millorarà i sens dubte era un primer pas necessari. Sense ser comarca aquests diners no ens haurien arribat.

“Gràcies al porta a porta som el segon municipi que millor recicla de Catalunya”

“Fer arribar la fibra òptica de forma pionera al Moianès va ser clau”

alment no és digne d'aquesta institució. Els tres alcaldes implicats ho hem reclamat moltes vegades i la resposta és que ja s'ho miraran. Sincerament crec que arribarem a bon port, i que al final lluirà molt, però el camí fins a arribar-hi està sent molt llarg. Tampoc ens hem d'oblidar de l'entorn forestal. Sant Miquel del Fai també és l'accés pel pont del Rossinyol, la Bauma... Aquesta és la part que ens toca més de prop a nosaltres i la diputació encara no hi ha dut a terme cap actuació. Penso que hi haurien de posar més esforços.

Hi ha data de reobertura?

L'última adequació que faltava eren les obres de l'aparcament. Ara tenen una

governa aquest mandat amb cinc dels set regidors del consistori

llavors. Hem millorat coses que no es veuen, com ampliar la xarxa de clavegueram i renovar més del 60% de la d'aigua.

Ser pioners a la comarca en fibra òptica sense ser la capital té molt mèrit.

Funcionàvem amb Iberbanda i un dia ens van dir que deixarien de prestar el servei. Davant d'això ens vam començar a mobilitzar, movent cel i terra, perquè vèiem la necessitat de mantenir la connexió. Finalment vam aconseguir ajuntar l'Estat, la Generalitat, la Diputació, una empresa privada i el mateix Ajuntament. Aquesta simbiosi ens va permetre fer

arribar la fibra des de Centelles fins a darrere l'edifici de l'ajuntament i, a través d'una empresa privada, es va desplegar a tot el municipi. Vam ser els primers de la comarca i, de fet, va venir el conseller Jordi Puigneró a felicitar-nos.

Pel que fa a educació, compten amb una escola rural i una llar d'infants.

L'escola és un pal de paller i per nosaltres és molt important que perduri. Des de l'oposició sempre ens han reconegut que aquests dos últims mandats hem prioritzat l'escola per davant de moltes altres coses. Hi hem invertit en tot el que se'ns ha demanat. Són uns

#25N

Moià 2021

dia internacional
per a l'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA ENVERS LES DONES

Si aturem els primers símptomes de violència **ATURAREM TOTES LES VIOLÈNCIES**

ASSASSINATS
VIOLACIONS
EXPLORACIÓ SEXUAL
AGRESSIONS SEXUALS
AGRESSIONS FÍSQUES
MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA
MATRIMONIS FORÇATS
ASSETJAMENT
L'iceberg de la violència de gènere
CONTROL
LIMITACIÓ LLIBERTAT
AÏLLAMENT SOCIAL
CULPABILITZACIÓ

invisibles

PROVACIÓ DE RECURSOS ECONÒMICS
SEXISME A LA TV I A LA MÚSICA
INVISIBILITZACIÓ DE LES DONES
DISCRIMINACIÓ SALARIAL
FEMINITZACIÓ DE LA POBRESA
ÚS SEXISTA DE LES JOGUINES
SOCIALIZACIÓ DEL GÈNERE: NEN I NENA

formes subtils

Consulta totes les activitats a www.moia.cat

MOIÀ GOLF CLUB

Adri Arnaus jugant al forat 2 de Golf Moià

Del golf de Moià a l'èxit

La jove promesa Adri Arnaus s'ha forjat al Moià Golf Club. Aquesta setmana disputa a Dubai una altra final internacional que pot continuar engreixant el seu palmarès

Moià

Queralt Campàs

Al Moià Golf Club hi ha crescut i s'hi ha fet gran una promesa catalana del golf, Adri Arnaus, de 27 anys, que tot i haver nascut a Barcelona té les arrels a la comarca. "Tota la família és de Moià", explica ell mateix. "La carnisseria Cal Maties la regentaven els meus avis materns i ara la dirigeix la tieta. Un altre dels tiets és el fundador i gerent de Formatgeries Montbrú i un altre pertany a la Fura dels Baus. Els avis paterns també són moianesos, de Ca la Gònima. Els pares van marxar a Barcelona a estudiar i ja s'hi van quedar a viure."

Qui el va introduir plenament al golf van ser els seus progenitors, sobretot el seu pare, Quim Arnaus. De fet ells van ser els qui van impulsar, de zero, el camp de golf de Moià. El petit Arnaus ja hi jugava amb només cinc anys, quan acompanyava la família els caps de setmana, i "amb vuit o nou vaig començar a competir a Can Cuyàs, a prop de Barcelona". Va jugar als equips base de Moià fins als 11. El 2006 va ser subcampionat d'Espanya aleví i els resultats definitius van arribar amb el subcampionat mundial per equips del 2014, en què va cedir només davant dels americans.

El moianenc va decidir

dedicar-se al golf motivat sobretot per l'entorn familiar. "Vaig créixer sentint a parlar de golf i sempre ho vaig veure com una opció de futur", apunta. En aquesta aposta va ser clau entrar a l'escola Blume de Golf. Una altra decisió transcendental va ser anar-se'n a estudiar a Amèrica, ja que amb la perspectiva i el pas del temps el golfista assegura que "m'ha permès entrenar amb jugadors de molt nivell i crec que és molt recomanable quan estàs fent els primers passos".

El 2018 va començar a marcar perfil professional proclamant-se campió del Challenge Tour Grand Final,

disputat als Emirats Àrabs. Gràcies a això, un any més tard sorprenia en el seu debut en un dels *majors*, l'US Open, situant-se entre els millors classificats. Els *majors* són les quatre grans competicions del golf professional, i es completen amb l'Open Britànic, el Masters d'Augusta i el campionat de la PGA. Des de llavors Arnaus ha anat acumulant molt bons resultats. Aquest estiu, a més, la federació espanyola el va escollir per participar en els Jocs Olímpics de Tòquio. Tot plegat són mostres de la gran projecció del jugador moianès.

Un dels últims millors resultats el va firmar aquest

octubre, a l'Open d'Espanya disputat a Madrid, competint per la primera posició amb Rafa Cabrera Bello, qui finalment es va emportar el triomf tot i la igualtat entre ambdós jugadors. En aquestes darreres competicions Arnaus ha recuperat Nacho Garrido com a entrenador, qui ja l'havia portat fa temps. Ara mateix estan immersos en un procés de reconstrucció i treballant tècniques concretes. L'objectiu és arribar al més ben preparat possible a la final de Dubai, un dels *majors* que es disputa justament aquesta setmana i que, si el guanyés, el situaria

Els seus pares van impulsar el camp de golf de Moià. Ell ja hi anava amb 5 anys

"Vaig créixer sentint a parlar de golf. Sempre ho vaig veure com a opció de futur"

a l'Olimp del golf.

Abans d'això, l'última competició que ha disputat Arnaus ha sigut la Portugal Masters, el 6 de novembre, on va acabar en vuitena posició. Pel que fa al rànquing mundial, actualment ocupa la posició 151, i s'acosta cada cop més als 100 primers. L'any 2020 va acabar a la 132a.

Resident actualment a Dubai, el palmarès que ha acumulat sent encara jove l'acredita com un dels pocs catalans que ha aconseguit despuntar en el golf. El seu recorregut té encara més mèrit apel·lant als seus orígens, en un club petit i humil que l'ha vist créixer i *fer-se gran*. D'edat i en èxits.

Recerca sobre la Festa de l'Escudella de Castellterçol

Castellterçol L'Ajuntament de Castellterçol ha impulsat aquest any un treball sobre la Festa de l'Escudella, una de les més populars al municipi, a través de fonts com arxius, audiovisuals o entrevistes. Les conclusions es presentaran dissabte de la setmana que ve amb una conferència de les historiadores Montserrat Piñeiro i Virginia Cepero. L'objectiu final és iniciar i publicar en paper una col·lecció local de recerca patrimonial i memòria històrica.

FIRA NADALENCA

18 DE DESEMBRE

Ajuntament de Collsuspina

- Concerts,
- Tallers per a infants
- Conta-contes
- Fira Entitats
- Fira Artesania
- Nades i altres sorpreses

EL MOIANÈS VE TAAAAN DE GUST!

Des de l'Àrea de promoció turística i comercial, quan fem accions de promoció turística una mica més enllà dels nostres pobles, ho fem amb la marca Paisatges Barcelona, conjuntament amb les comarques d'Osona, el Bages i l'Anoia.

Aquesta tardor, hem fet dues accions de promoció amb bloguers de diferents indrets de l'Estat espanyol. El 14 i el 15 d'octubre **8 bloguers** varen visitar diferents indrets del Moianès per fer **promoció i difusió del destí turístic del Moianès. Una sobre CULTURA i GASTRONOMIA i una altra sobre NATURA I TURISME ACTIU, amb l'objectiu** que se'n fessin ressò a través dels seus canals, blogs i xarxes socials.

També amb les comarques de Paisatges Barcelona, hem participat en la Fira de Mostres de Girona, per Sant Narcís, on en l'estand de la Diputació de Barcelona hem fet difusió de les nostres destinacions.

El passat 21 d'octubre, vam acollir al Moianès la trobada de tècnics de turisme de les comarques de Barcelona, del programa Punts d'Informació Turística, que es lidera des de la Diputació de Barcelona. La trobada es va celebrar a les dependències del Centre de Visitants de l'Estany, i es va visitar la Mina i el Monestir per arrodonir la jornada de treball.

En l'àmbit intern de la comarca, hem **començat la nova campanya de turisme de tardor "El Moianès ve taaaan de gust - I si hi anem a treure el nas?"**, amb la que s'han distribuït els vinils als establiments i també adhesius per regalar als clients.

Hem participat en la Fira de Fires de Castellterçol i en la Fira de Tardor de Sant Quirze Safaja.

Aquest cap de setmana hem celebrat la Festa Viu l'Ecomuseu a Granera, i ja estem preparant les següents fires, que seran a l'Estany el 8 de desembre i a Santa Maria d'Olió el diumenge 19 de desembre.

Totes les activitats que es fan a la comarca, les recollim mensualment a l'Agenda d'Activitats del Moianès, de la qual aquest mes de novembre hem estrenat nou format i que trobareu a <moianesturisme.cat>.

L'Ecomuseu del Moianès

El projecte Ecomuseu del Moianès va avançant! Justament en el marc de la Festa Viu l'Ecomuseu del Moianès celebrada a Granera, hem presentat el projecte de restauració de l'edifici de l'antic cremador d'escombraries de Castellterçol com a Centre d'Interpretació de l'Ecomuseu del Moianès.

L'edifici, propietat de l'Ajuntament de Castellterçol, és al costat de la carretera C-59, de Castellterçol a Moià, de fàcil accés, molt a prop de les Poues de Glaç de La Ginebreda i de l'ermita de Sant Gaietà.

Aquest espai es preveu que sigui el punt d'acollida prioritari i referència del projecte des d'on es pugui informar als visitants de totes les opcions i activitats que poden desenvolupar; un espai admi-

nistratiu d'organització, gestió i planificació dels projectes de l'Ecomuseu, un Centre de Recepció o porta d'entrada principal a l'Ecomuseu del Moianès, des d'on derivar i organitzar les activitats que es puguin realitzar.

Amb el finançament del Pla General d'Inversions, el Consell Comarcal del Moianès, aquest mes de novembre, ha començat les obres prioritàries de restauració de les cobertes de l'edifici, per frenar l'entrada d'aigua de pluja, responsable del deteriorament de la resta dels elements de l'edifici, i també es tancaran les obertures accessibles a peu pla amb paret de tancament i la incorporació de portes per tal d'impedir l'accés a l'immoble i evitar possible danys.

 @moianesturisme

Ganes d'activitats al Moianès?

T'esperen un munt d'activitats.

Escaña el codi QR

Disseny de proximitat

Eudald van der Pla té un estudi de disseny i, ahora, és l'“alma mater” del Festival d'Art Contemporani Ex Abrupto, que se celebra cada estiu a Moià

Moià

Queralt Campàs

Eudald van der Pla, de 37 anys, és un exemple de treball constant i visió estratègica comarcal. L'artista, que és de Moià de “tota la vida”, va estudiar Disseny Gràfic a Vic. Després va marxar a Barcelona per estudiar a La Llotja, i va viure a la ciutat fins l'any 2015, passant per diversos estudis de disseny.

Arran d'una catarsi personal i, sobretot, preveient la necessitat de donar servei a empreses emergents de la comarca, va tornar a Moià disposat a “teixir xarxa” i va crear l'estudi Vanderpla. Un espai diàfan, ideat per ell mateix i amb molta personalitat, on cada element parla de la persona que hi ha al capdavant del projecte. Abans, l'estudi, situat al tercer pis d'un edifici, era un galliner on hi havia pollastres d'engreix. A sota hi té l'habitatge i als baixos, un altre espai artístic. Era una cort de porcs que va transformar en un lloc on fer petites exposicions i festivals. Ara li han donat un nou plantejament, rebatejant-lo amb el nom d'“A cobert”, i serà un espai de pensament crític i creació artística comissariat per Nerea Campo, la seva parella.

“L'estudi Vanderpla és una xarxa de col·laboradors mul-

Eudald van der Pla, al seu estudi a Moià. El despatx és un antic galliner restaurat situat al tercer pis d'una casa

tidisciplinària”, apunta Van der Pla. Ara ha decidit fer un salt qualitatiu i passar d'estudi de disseny a agència de publicitat, per tal de poder donar un servei més ampli. D'aquesta manera, s'ha associat amb la publicista Paula Massagué i amb Ferran Miret, que té una productora audiovisual. Tots tres formaran la nova agència.

Actualment porta la comunicació d'algunes empreses comarcals com Formatges Montbrú, amb el disseny, o La Granja La Bassola, amb la difusió i comunicació.

“Al Moianès hi ha moltes pimes que han anat creixent i necessiten serveis de màrqueting i publicitat, que fins ara no han tocat. Nosaltres els donem eines per trobar el seu discurs i així posicionar-se al mercat.” Recentment també s'han obert a escala internacional i compten amb clients de Suïssa, Costa Rica i França.

A banda de la vessant del disseny, Van der Pla també compta amb una faceta artística com a comissari de diverses exposicions. De comissariar una exposició col·lectiva

a Sant Hilari Sacalm en va sorgir, de fet, el seu projecte més potent: el Festival Ex Abrupto de Moià. Aquell punt de partida a l'Hostal Folgueroles (una residència artística) ha arribat fins a dia d'avui. S'hi va començar a gestar un equip de treball que posteriorment es va convertir en el col·lectiu Ex Abrupto, recuperant el nom de la primera exposició a Sant Hilari. “La major part venim de l'Escola d'Art de Vic i sovint diem, amb humor, que hi ha un “càrtel artístic”, ironitza Van der

Pla. “Amb el festival el que pretenem és, precisament, trencar amb aquest *establishment* artístic, destinat només a uns quants privilegiats que fa anys que estan dins el circuit. Nosaltres valorem els artistes pel que fan, no per qui són”, explica. El festival d'art contemporani barreja instal·lacions artístiques amb el patrimoni arquitectònic, social i cultural del territori. Un exemple: tots els veïns d'un carrer del municipi cedeixen les seves cases per poder-hi instal·lar les creacions artístiques, i trencar així la barrera entre l'espai públic i el privat.

“Al Moianès hi ha moltes pimes que han crescut i necessiten serveis publicitaris”

Enguany han estat d'enhorabona. La sisena edició del festival, celebrada aquest estiu, va rebre el suport econòmic del consistori i s'han compromès a renovar-lo durant dues edicions més: “Gràcies a això hem pogut fer un salt qualitatiu i hem dignificat els artistes.”

Paral·lelament a aquests projectes, el dissenyador ha explorat altres camins. Arran del confinament va decidir impulsar la venda en línia de samarretes dissenyades per ell mateix. “Amb Vanderpla Store vaig treure la meua vessant més de *quinqui* de poble.” Les temàtiques ho demostren: són trencadores i disruptives.

Moià aprova un pla d'igualtat perquè homes i dones tinguin les mateixes oportunitats

Es vol incidir en la formació a dins de les escoles

Moià

EL 9 NOU

L'Ajuntament de Moià ha aprovat el Pla d'Igualtat de Gènere 2021-2024, que té per objectiu garantir igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones. L'elaboració del document ha comptat amb la participació d'entitats, agents locals i ciutadania, a més del suport de la Diputació de Barcelona. Actualment es troba en fase d'exposició pública, però ja s'han començat a desplegar algunes accions. Una de les més urgents era posar en marxa un protocol d'atenció a les víctimes de violència masclista, motiu

pel qual Moià abraça i s'ha adherit al pla desenvolupat des del Consell Comarcal. Laia Bonells, regidora de Polítiques d'Igualtat i Diversitat de Gènere, destaca que aquest pas és important perquè es tracta d'una xacra “encara massa present” a la nostra societat.

El pla preveu desenes d'accions, algunes també en l'àmbit educatiu. “Volem portar la formació a dins de les escoles, fer un projecte realment eficaç perquè la canalla pugui des de ben petita amb una educació basada en la igualtat”, assegura Bonells. S'ha creat una comissió que farà seguiment de com es despleguen les mesures.

La Marató 3
Col·labora per la salut mental

Pedals de la Marató

Sant Quirze Safaja | 19 de desembre de 2021

XIII PEDALADA POPULAR V CAMINADA POPULAR

Tots els beneficis aniran destinats a la Marató de TV3

www.pedalsdelamarato.cat

LLARGA BTT - 38KM

CURTA BTT - 23KM

CAMINADA LLARGA - 16KM

CAMINADA CURTA - 11KM

PATRIMONI I CAPITAL NATURAL (III): LA MINA DE L'ESTANY

ALBERT LLIMÓS

A dalt, l'interior de la mina, que en total fa 425 metres de llargada. A sota, la zona on antigament hi havia hagut l'estany i la llosa de pedra que va originar l'error històric de datació de la mina

Una mina per buidar l'estany

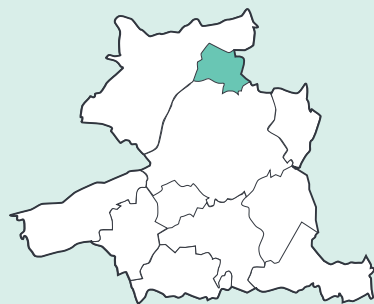
Es va construir al segle XVIII per dessecar-lo, guanyar terres de conreu i, així, atreure diners i població

L'Estany

Queralt Campàs

Fa 11.500 anys es va formar l'estany que precisament dona nom a aquesta població situada al nord-est del Moianès. Gràcies al monestir, una de les joies del romànic català, cap al segle III es van construir les primeres cases al voltant d'aquest centre religiós.

La dessecació de l'estany va tenir lloc entre 1734 i 1737, a través d'una mina que s'ha convertit en un dels atractius turístics de la vila. L'objectiu principal a l'hora de portar a terme aquesta obra era guanyar terres de conreu i, així, que els monàstics aconseguissin una recaptació més elevada a través dels impostos. En aquell moment hi havia plaga de paludisme. La malaltia va generar una elevada mortalitat i, per

MINA DE L'ESTANY

SITUACIÓ
L'Estany

QUÈ S'HI FA?

Visites guiades a dins la part restaurada de la mina i rutes per l'entorn natural.

intentar frenar l'èxode de la població, el bisbat de Vic va deixar diners per dur a terme la restauració. Si generaven espais de conreu, generaven riquesa; un reclam per a moltes persones.

La mina fa 425 metres de llargada. La restauració del primer tram, del segle XVIII i 164 metres, es va dur a terme del 2010 al 2019, amb la intenció que s'hi pogués accedir. Des de llavors hi

organitzen visites guiades i rutes.

Abans de fer aquests treballs de restauració, havien datat la mina de forma errònia. Per alguns textos trobats al monestir es creia que era del segle XV, i no va ser fins l'any 2010 que van trobar una placa del XVIII.

Un tret diferencial és que es tracta d'una mina erigida amb pedra seca, una tècnica de construcció molt labori-

osa i antiga. Amb una cintra o cindri –una estructura de fusta auxiliar que servia per sostenir provisionalment el pes de la volta de canó– anaven col·locant les pedres extretes de la pròpia població. Roger Solé, mestre en pedra seca, va fer una reconstrucció d'aquest cindri amb la col·laboració d'algunes famílies de l'Estany el 2019.

El desnivell des de la boca nord fins a la sud és de tres

metres, però el pendent no arriba a l'1%. Hi ha 13 pous de ventilació. L'obra la van fer contra corrent, és a dir des de l'exterior fins a arribar a l'estany. L'inici està situat just a sota un pont del segle XV, del qual van aprofitar l'estructura per començar la construcció. A sobre d'aquest pont hi ha un exvot que Guillem de Rocafort va demanar construir el 1668 a la Mare de Déu de l'Estany.

A través de les visites guiades es pot passar per dins la mina, per on s'ha d'anar ajupit. És curiós veure el plec de llibre de la pedra seca i la pedra mare (que aguanta tota l'estructura), situada just al mig de la volta de canó.

Des de la Casa de la Cultura també organitzen diverses rutes per conèixer l'entorn, entre les quals hi ha la de l'aigua, les fonts, el poeta Felip Graugés o els pintors.

L'aigua compromet les visites i la investigació, ja que fa moure de lloc les restes arqueològiques

A la recerca de l'origen de les inundacions a les Coves del Toll

Moià

Queralt Campàs

Una de les peces més importants del patrimoni històric del Moianès, el Parc Arqueològic de les Coves del Toll, pateix inundacions des de l'any 1982. Tot i això, des d'aleshores i fins al 2014 s'havia aconseguit aturar-les gràcies a la col·locació d'una porta metàl·lica que barrava el pas de l'aigua. "Impedia que entrés de manera sobtada, però continuava permetent el pas per un petit orifici, perquè hi ha molts animals dins la cova que depenen d'aquesta aigua circulant", detalla Jofre Costa, cap de didàctica de les Coves.

El 2014 l'aigua va generar un canal paral·lel a aquesta barrera que havien dispat. El desbordament va causar destrosses a les passeres de fusta, a més d'altres danys. A partir d'aquell moment van decidir iniciar els estudis per buscar una alternativa. "La xapa metàl·lica va resultar ser un pedaç. L'aigua no la pots frenar, ella busca altres vies", reconeix Costa.

Des de llavors, de manera periòdica i sobretot quan les pluges són torrencials, els aqüífers subterranis s'omplen i la cova s'inunda. Un dels pitjors episodis va ser pel temporal *Glòria*. Aquestes inundacions recurrents generen dues grans problemàtiques: destrueixen el jaciment arqueològic i paralitzen el ritme de visites.

Un dels aspectes clau de les excavacions arqueològiques és trobar les peces a un punt i profunditat concrets per tal de determinar-ne l'origen i antiguitat. "Un jaciment és com l'escena d'un crim, si mous les pistes perds la informació del que ha passat a dins", diu Costa. L'aigua remou les terres i fa aflorar materials arqueològics que floten a la superfície, és a dir, que es belluguen de lloc. Això ho consideren un "greu problema".

Els biomarcadors d'aigua són tints naturals que s'utilitzen per saber d'on venen les filtracions

Fins que no trobin la solució definitiva han establert un protocol que els permet buidar al més ràpid possible el tram visitable. La cova pot estar des de dos dies fins a una setmana tancada.

El seu objectiu de fons és, però, trobar l'origen de l'aigua. Els estudis de l'any passat duts a terme per Jordi Espuny van detectar una fissura al torrent del Besòs per on se'n filtrava, però no descarten que hi hagi altres punts.

En aquest sentit, des del

2016 un grup de voluntaris treballa per trobar l'origen de les filtracions i així poder planificar un pla per frenar-les. Marta Fàbrega, directora del parc arqueològic, explica que volen "intentar descobrir com funcionen els torrents subterranis i, així, poder prendre mesures que impedeixin la inundació. No volem treure l'aigua, sinó controlar l'accés perquè no faci malbé la cavitat visitable". Precisament amb aquesta intenció estan remuntant els trams inexplorats de la cova, que són de molt difícil accés. "Són passos angostos, molts dels quals segellats per sifons d'aigua que s'han d'anar drenant per poder accedir-hi i, en alguns casos, també s'ha de picar la roca", explica Costa. La feina dels espeleòlegs és complexa i lenta

i només es pot fer en els mesos més secs de l'any, ja que les cavitats inferiors de la cova queden inundades la majoria de mesos.

Un altre dels mecanismes que utilitzen són els biomarcadors d'aigua, tints naturals per veure d'on provenen les filtracions. D'aquesta manera poden seguir el recorregut de l'aigua des dels torrents exteriors fins que comencen a circular per dins.

Paral·lelament, l'Ajuntament i el Museu de Moià han anat sol·licitant a la Diputació de Barcelona suport tècnic per a la realització dels tres estudis hidrogeològics que s'han dut a terme en els darrers anys, el 2016, el 2017 i el 2020. Tot i això, de moment no s'ha trobat cap solució viable per frenar les inundacions del jaciment arqueològic.

L'època preindustrial

Joan Capdevila

Durant els segles XVI, XVII, XVIII, XIX i part del XX, una de les preindústries

que van prosperar més al Moianès foren els pous de glaç o poues, algunes de les quals encara es poden trobar passejant pels termes de Castellterçol, Moià, Calders i en algun altre, a prop dels rius i rieres. Aquestes edificacions donen a conèixer com sabien treballar la pedra la gent del ram de la construcció, com ho demostra que encara avui moltes segueixin en peus. Les voltes de les poues, ben cintrades, donaven cabuda al glaç. El fred de dins feia que el gel es conservés tota la temporada d'hivern i fins a l'inici de la primavera. Hi havia diferents estructures de poues. Algun, construït a poca profunditat, conservava el glaç diversos mesos, d'altres tenien la meitat de la poua sota terra i n'hi havia dels quals sobresortia solament la volta. Sigui com vulgui, el negoci del gel va donar feina durant segles a molts treballadors. El glaç es treia dels torrents i rierols que hi havia a prop de les poues, la qual cosa fa pensar que en aquells anys els hiverns eren més freds que no pas ara. Perquè el gel es conservés millor se solia posar boll i palla entre les peces. Després es transportava amb carros a Barcelona i el feien servir a les clíniques, hospitals i pastisseries. Hom solia fer el trasllat quan encara fosquejava, per tal que pel camí, prou llarg, no es fongués el gel.

 Ajuntament de Calders

Descobriu el poble

CONSELL COMARCAL DEL MOIANÈS

Festa grossa de l'Ecomuseu del Moianès

Granera Granera ha acollit aquest cap de setmana dos dies d'activitats, des de tallers fins a passejades, concerts o la presentació del projecte de restauració de l'antic cremador de Castellterçol. L'objectiu era fer festa grossa coincidint amb Sant Martí i donar a conèixer l'Ecomuseu del Moianès, que difon i revaloritza el patrimoni preindustrial de la comarca.

AGENDA

Dijous 18 de novembre

Castellterçol L'hora del conte: "Fem sentir la nostra veu", amb Clara Gavaldà. Espai de Lectura, 17.30.

"Quan hi havia gegants", amb Mon Mas. Espai de Lectura, 18.00

Divendres 19 de novembre

L'Estany Conte per a adults, a càrrec de Santi Rovira. Sala de Lectura, 18.30.

Moià Xerrada: "Parlem de sexualitat i afectivitat a casa", a càrrec de l'Associació Enruta't. Espai jove La Pòlvora, de 18.30 a 20.30.

Dissabte 20 de novembre

Castellterçol Presentació de *Junil a les terres dels bàrbars*, a càrrec de l'autor, Joan-Lluís Lluís. Sala Ferran Miró (Can Recader), 18.00.

Granera Visita a les pintures romàniques de l'ermita de Santa Cecília de Granera. Reserves per whatsapp al 639 640 434. El Casal-Punt d'Informació, 12.00.

Collsuspina Projectió del documental *Tódalas mulleres que coñezo* i cinefòrum, a

càrrec de Drac Màgic. Local Social, 18.00.

Moià Presentació de la novel·la *Junil a les terres dels bàrbars*, a càrrec del seu autor, Joan-Lluís Lluís. Biblioteca, 12.00

Espectacle infantil: *Quin desastre d'espectacle!*, a càrrec de la cia. Jomeloguisjomelo.com. Les Faixes, 18.00.

Concert de Marta Torres, flauta, amb obres de Marais, Telemann, Tàrrega, Debussy, Bach i Albéniz. Auditori de Sant Josep, 18.00.

Santa Maria d'Oló Curs de primers auxilis i DEA. Espai Hemalosa, de 9.00 a 13.00.

Diumenge 21 de novembre

Castellcir Caminada per la Vall del Tenes (5-7km). Cal portar aigua i esmorzar. Sortida a la plaça de l'Era amb cotxe, de 8.00 a 13.00.

Castellterçol Escena 42: *Adolescer 2055*, a càrrec del grup 81, de Sant Feliu de Codines. Espai Escènic, 18.30.

Granera Taller sobre plantes medicinals i comestibles i passejada. Reserves per whatsapp al 639 640 434. El

Casal-Punt d'Informació, d'11.00 a 13.00.

Moià Festival CC Moianès Cultura Inquieta Concert del grup Boopys Love, acordió, violoncel i cant, 12.00.

Concert acústic de Namina & Pep Gol, 12.45. La Surgència, Parc de les Coves del Toll

Santa Maria d'Oló Ruta circular al cim de Sant Miquel de Soterra o de les Formigues (1.202m) des de Sant Hilari Sacalm, a càrrec de Francesc Borràs. Sortida amb cotxes fins Sant Hilari Sacalm, 7.45. Cal portar esmorzar. Més informació al 620 939 921 (David).

Cicle Gaudí: *Donde caben dos*, pel·lícula no recomanada a menors de 16 anys. Espai Hemalosa, 18.00.

Dimarts 23 de novembre

Castellcir Jornada de vacunació contra la grip. Consultori, de 9.00 a 22.00.

Monistrol de Calders Taller *on line*: "Habilitats educatives en el bon ús de les pantalles". De 18.00 a 20.00. Inscripció prèvia a monistrolc@diba.cat.

L'Estany Taller musical, a càrrec de Punt Lila. Sala Polivalent, 18.00.

Dimecres 24 de novembre

Castellterçol Club de lectura juvenil: *Un mag de Terramar*,

d'Ursula K. Le Guin. Espai de Lectura, 17.00.

Tertúlia literària: *La dona d'en Martin Guerre*, de Janet Lewis. Espai de Lectura, 19.00

Moià Espectacle de contacontes: *Kamishibai, contes per la igualtat*, a càrrec de la Companyia NS Danza by Núria Serra. Les Faixes, 11.00.

Dijous 25 de novembre

Moià Dia internacional contra la violència de gènere. Minut de silenci en memòria de les víctimes i lectura de manifest, davant de l'ajuntament, 12.00. Inauguració de l'exposició 25-N, a càrrec de Reivindic [Art], a El Casal, 19.00.

Divendres 26 de novembre

Moià Sessió de contes: *Dona*, amb la rondillaire Gisela Llimano. Biblioteca, 17.30.

Xerrada sobre art: "Com l'art mou les emocions en el món dels jocs", a càrrec de Montse Líria. Biblioteca, 19.30.

Dissabte 27 de novembre

Castellcir Sant Andreu, festa major d'hivern. Actuació dels Falcons, a la plaça Abat Escarré, 17.00. Teatre: *Les històries de l'avi Josep*, de Mateu Peramiquel i Mar Puig, al Local, 18.00. "Castellcir de nit", nit d'estrelles, sortida des del Local, 19.30.

Diumenge 28 de novembre

Castellcir Sant Andreu, festa major d'hivern. Ioga, a la Quintana, 9.30. Cercavila de gegants, amb les colles de Castellcir i Sant Feliu de Codines, 12.00.

Castellterçol Presentació del treball de recerca patrimonial de la Festa de l'Escudella. Espai Franch-Clapers, 19.00

Dilluns 29 de novembre

Castellcir Sant Andreu, festa major d'hivern. Torrades a la plaça de l'Era, 20.00.

Moià Club de lectura: *Dones valentes*, de Txell Feixes, a càrrec de Teresa Codina Bernadí. Biblioteca, 19.30.

Dimarts 30 de novembre

Castellcir Sant Andreu, festa major d'hivern. Missa, a l'església de Sant Andreu amb acompanyament musical, en acabar la missa, xocolata, 9.30. Tastet de ceràmica amb torn, a càrrec del Taller Xamota, davant del Local, 11.30. Arrossada popular, al Local, 13.30. Tot seguit, havaneres amb el grup La Vella Lola i rom cremat.

Dissabte 4 de desembre

Castellterçol Teatre: *Nadales*, a càrrec de la companyia Maldà. El Centru, 21.00.

MUSEUS I EXPOSICIONS

Castellcir

Ecomuseu del Moianès. Visites a Espluges (Castellcir), les poues de la Ginebreda i el rentador de la llana de Castellterçol. Cal reservar al tel. 93 840 14 18.

Castellterçol

Casa Museu Prat de la Riba. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

L'Estany

Monestir de Santa Maria. Església, claustre, sobre-claustre i mostra d'objectes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

Casa de Cultura. "Cos geològic", de Clara Payas, història geològica [re]il·lustrada. Fins al 30 de novembre.

Moià

Casa Museu Rafael Casanova. Dijous i divendres de 10.30 a 14.00. Dissabtes de 10.30 a 14.00 i de 15.30 a 18.00. Diumenges i festius de 10.30 a 15.30.

Museu de Moià - Coves del Toll. Exposició permanent de les col·leccions de paleontologia i arqueologia local.

"1931. La proclamació de la República a Moià", nou mòdul museogràfic. Fins al 14 d'abril

"Homenatge a aquells artistes. Pintures rupestres", d'Enric Marimon. Fins al 30 de novembre.

"A la pell d'Àfrica", joies

d'autor de Geni Pla. Del 9 de desembre al 31 de gener.

Biblioteca. "Processos de reconstrucció", de la pintora Teresa Codina Bernadí. Fins al 30 de novembre.

"25 imperdibles", exposició-joc de llibres il·lustrats i àlbums. Fins al 16 de novembre.

"25N", del grup Reivindic [Art]. Del 25 de novembre al 5 de desembre.

Monistrol de Calders

Cal Ros Espai d'Art. "Rau-Rau", espectacle de Primo Gabbiano i Visual Pal. Dissabte 20 de novembre, 19.00 i 21.00.

25a Fira de Nadal

Santa Maria d'Oló
19 de desembre de 2021

Durant tot el matí: parades d'artesanía, productes del Moianès, visites guiades al nucli antic i molt més!

www.olo.cat www.moianes.cat

“La cultura no ens l’han de regalar, l’hem de fer nosaltres mateixos”

Investiga el paper de la geografia en relació amb la creació de la cultura de cada territori. Què vol dir això?

Un dels projectes que treballem, amb el grup de recerca en geohumanitats, és investigar com les pràctiques creatives o artístiques desenvolupen un nou relat del territori. Tradicionalment quan es parla de territori sempre s’associa a fets històrics. I no s’entén que moltes vegades és al revés. Fruit de les característiques del territori hi ha un tipus de desenvolupament urbà, agricultura, cultura... Un exemple al Moianès podria ser el que fan al Centre d’Art Contemporani i Sostenibilitat (CACiS), aquí a Calders. Es van instal·lar fa 40 anys en una masia i ha acabat sent una residència d’artistes que venen d’arreu del món per dur a terme algun tipus de creació, que ha d’estar vinculada al territori des d’una perspectiva de l’entorn i en un marc d’art contemporani i sostenibilitat. Tinc aquesta vessant acadèmica, però també una altra faceta militant al Konvent a Cal Rosal (Berga). És un espai que va quedar abandonat l’any 1992 i nosaltres des de l’autogestió l’hem rehabilitat creant un centre dedicat a la programació cultural, l’art contemporani i la dignificació de l’entorn.

Emmirallant-nos en la comarca, i vinculant-ho amb aquesta línia de recerca, quines característiques geogràfiques té el Moianès que fan que sigui d’una manera o altra?

Amb el disseny de les comarques el Moianès va quedar fragmentat en diferents comarques. A diferència del Bages, Osona o el Vallès, el Moianès està entre dues planes: el pla de Bages i la plana d’Osona, i això comporta un relleu particular.

I aquesta orografia com determina la construcció social?

Per exemple aquí tradicionalment la gent s’ha dedicat al camp, però ha anat derivant. Al Moianès tenim moltes segones residències i, com que no és tan lluny de l’àrea metropolitana, es

QUERALT CAMPÀS

ROSA CERAROLS RAMÍREZ, geògrafa cultural i impulsora de Konvent.

Cerarols, de 41 anys i de Calders, és professora d’Humanitats i coordinadora del grau de Global Studies a la Universitat Pompeu Fabra. Coordina també un grup de recerca en Geohumanitats.

pot commutar. Ara hi ha moltes famílies que han decidit quedar-s’hi a viure perquè prefereixen la criança en un espai rural. També crec que és important no desvincular-nos de l’imaginari de la Catalunya Central. Tenim moltes més coses en comú amb el Solsonès que amb el Baix Llobregat.

Al Moianès hi ha espais on es podria replicar el projecte de Konvent?

Sí. N’hi ha molts que es podrien reconvertir.

Quines barreres ho impedeixen?

Per la pròpia experiència, si no es doten els espais de recursos, no funciona. Al Moianès hi ha teixit cultural però, com en molts altres territoris, no està estructurat.

Falta suport administratiu o mobilització social?

Hi ha d’haver un equilibri. Com a comarca hauríem de tenir un espai referent, però pel que fa a pobles, cada un també hauria de trobar el seu. També és molt important la transmissió generacional i el jovent. S’ha d’entendre que la cultura no te l’han de regalar, la cultura l’has de fer tu mateix. Hem de ser agents de la transformació cultural i això costa que la gent s’ho cregui.

Calders és present al seu dia a dia?

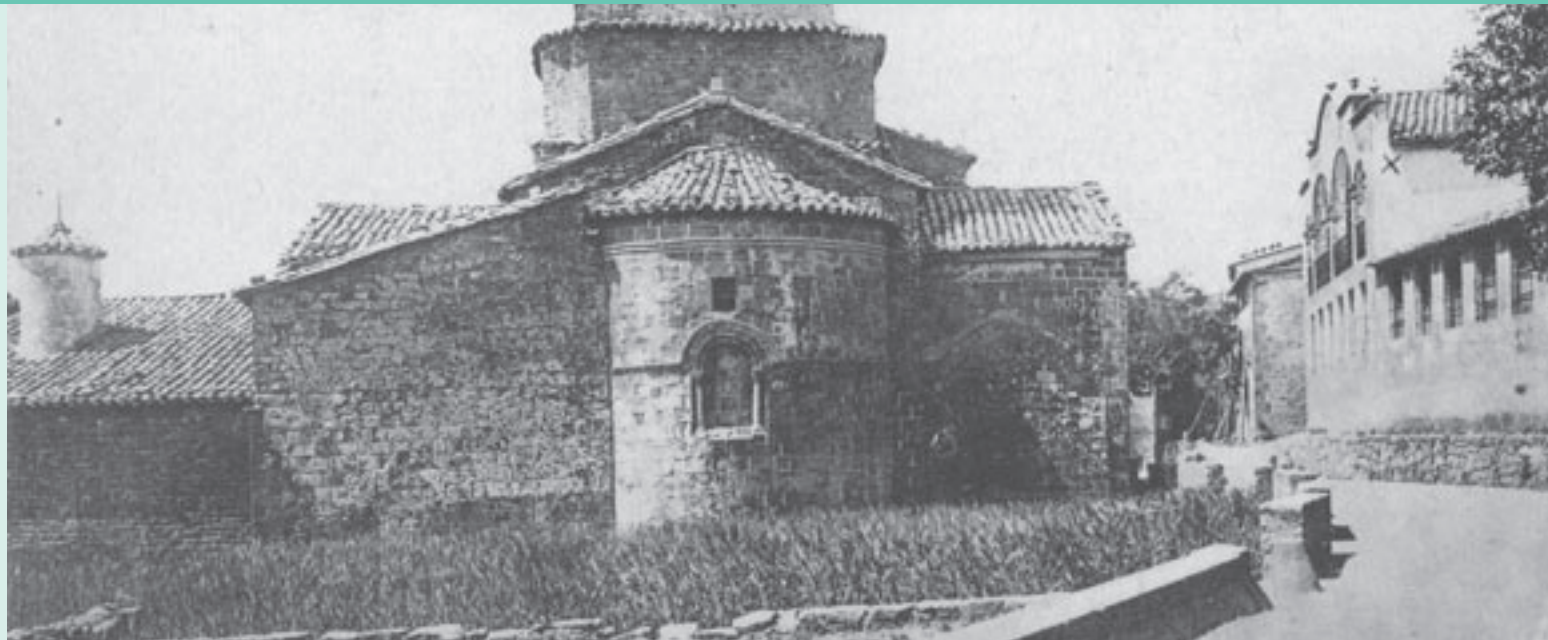
Em considero de poble i soc calderina de tota la vida. Mai me n’he desempadonat, tot i que he voltat molt i visc a Barcelona. Porto Calders a les venes. Ser de poble condiona perquè has crescut en un entorn amb uns referents molt diferents als de l’espai urbà. Hem crescut a l’aire lliure. A mi, a més, em va criar l’àvia i tinc aquesta transmissió intergeneracional molt interioritzada. Estic més còmoda al món rural, però en l’aspecte sobretot estudiantil i després laboral ens veiem obligats a marxar. En part crec que soc geògrafa precisament per entendre aquestes dinàmiques de construcció territorial.

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

L’Estany

Aquesta vista de l’absis del monestir de l’Estany es va disparar al 1915 aproximadament. Fundat el 1080, l’església del monestir es va consagrar el 1131. Claustre i temple són una joia del romànic català. Al segle XIV, l’època d’esplendor màxim, el monestir era propietari dels castells de Castellterçol, d’Oló i de Muntanyola. Es va abandonar el segle XVI i l’església va quedar convertida en parròquia del poble de l’Estany.

AUTOR DESCONEGUT (COL·LECCIÓ RAMON TARTER) / ARXIU MUNICIPAL DE MOIA